

Der var engang et fredeligt klitlandskab...

**Men så så nogle
fremsynede FDF'ere,
at her skulle der
ligge en sommerlejr!**

Det var det fredeligste og smukkeste sted i miles omkreds. Havet til den ene side og skoven til den anden, og så os klitter på stribe langs kysten. Vi havde det for os selv, og alt var godt. Intet forstyrrede roen og den naturlige harmoni!

Men så skete der noget, som gjorde, at intet blev som før! Jeg husker, det var under besættelsen ja, i 1943 var det. Rygtet løb i forvejen: nogle FDF'ere havde måttet aflyse deres planlagte sommerlejr af forskellige årsager, og nu var en lokal kroej trådt til med et tilbud om, at de kunne låne et stort telt og holde lejr her. Den sommer var der en lydkulisse af begejstring og entusiasme, en jublen og hujen. Og jeg kunne ikke gøre andet end at vente ... bare vente på efteråret, på den ro, som forhåbentlig igen ville kunne genoprettes her.

Den første del af "Klitten" er rejst i 1949.

Ja... hvis klitterne kunne tale ville de måske lyde cirka sådan her; men fakta er at mange FDF-drenge i Østvendssyssel var meget ulykkelige, da deres sommerlejr blev aflyst så sent som i juli måned 1943; men kroej Lodberg fra Flauenskjold kom drengene til hjælp og stillede sit store krotelt til rådighed, hvorefter det blev stillet op på denne dejlige plads ved Kattegat, hvor Lejrcenter Klitten i dag ligger.

Der deltog 100 pilte i denne fantastiske lejr, og så var der sat gang i en proces der førte til at Distriktsleder Aage Holm i 1946 fik endeligt løfte om at købe et område af klitgrunden for 5000kr.

Der gik et stort arbejde i gang med at samle penge ind til en bygning. Der blev holdt basarer rundt omkring i byerne og der blev solgt aktiebreve á 10 kr, hvor der stod at udbyttet ville blive udbetalt - der stod på aktien:

"UDBYTTET UDBETALES ÉN GANG ÅRLIGT I FORM AF GLÆDEN OVER AT HAVE HJULPET EN FLOK DRENGE TIL AT NYDE SOMMERLEJRENS STORE OPLEVELSE" I

Årene herefter gik man i gang med opførelsen af den første sommerlejr "Klitten" og den stod færdig til det første hold FDF'ere i sommeren 1949. Den blev bygget af genbrugsmaterialer fra svenske barakker, der havde været bygget til at huse børn fra Finland, der var sejlet til Sverige under krigen, siges der. Der er nok også nogle tyske militærbarakker i bygningen. Der er nemlig fundet gammelt tysk porcelæn i Depoterne.

I ndvielsfesten blev afholdt den 10. juli 1949 og der var fornemt besøg af FDF's stifter Holger Tornøe. Ved denne lejlighed var Aage Holm "Dagens mand", og han blev hyllet for hans store arbejde med at skaffe FDF'erne en sommerlejr.

D en første sommerlejr blev afholdt i 1949 med piltene og væbnere.

Piltene sov inde i lejren og væbnerne sov i telte.

Der var ikke toilet i lejren, men i stedet en rende gravet ude i naturen, med et bræt sat op så drengene kunne forsørge ned i renden. Dette latrin fik naturligt navnet "Donneruplund".

En historie fortæller om at der var en af førerne, som drengene ikke brød sig om, og han havde for vane altid at gå på Donneruplund om aftenen

efter drengene var kommet i soveposen. Så en aften havde Orla og en anden listet sig ud og savet brættet næsten igennem, for at vente på at FDF-føreren, som det hed, skulle ud at forsørge. Samtidig havde man fortalt det til hele lejren, så ingen sov den aften, men gemte sig ude i skoven omkring Donneruplund for at

Historier fra Klitten.

Fra den første sommerlejr 1949

opleve resultatet. Og der blev grinet meget højt i skoven den aften da Føreren røg i "suppedasen"

*Orla Pedersen, Per Janum,
og Henning Lindholt laver
ny vej ved Klitten*

*Allerede i august 49 blev der afholdt en "fædrelejr" hvor
fædre med deres sønner var på en weekendtur på Klitten*

Den nye lejr Klitten er en stor succes og bruges rigtigt meget af kredsene i Sydvestsyssel distrikt, og andre grupper, f.eks. KFUK-spejdere, KFUM-spejdere og YA får også øjnene op for det unikke i at være på sommerlejr.

Der startes en tradition med pinselejre i 1950 og det år var Klitten også besøgt af KFUM-spejdere fra Skagen og FDF'ere fra Langå – så rygtet om denne fantastiske sommerlejr går vidt omkring.

I 1952 er lejren stadig rimelig ny; men det er jo genbrugsbarakker og dagbogen vidner om et arbejdssjak, 5 unge mænd, under ledelse af Orla Pedersen fra Agersted har i maj været i gang med at tjære hytten. Undervejs blev der regnvejr, så det blev noget "klatværk".

Allerede i 1955 drøftes der nye byggeplaner på distriktets kredsledermøde – køkkenet skal forbedres, og en ny sovesalsfløj skal bygges til, der skal bedre vinduer i og der skal lægges vand og el ind i hytten. Alt dette er gennemført i ca 1960.

Aviserne viste stor interesse for lejrlivet.

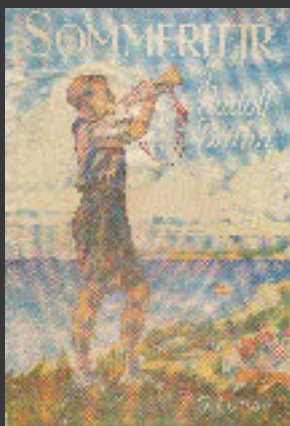

Vendbysselske drenge i sommerlejr ved Lyngsaa

KFUM-drenge rejste til Vendbysselske sommerlejr ved Lyngsaa. De blev mødt af en stor mængde drenge og kvinder, som havde været på lejr tidligere. De blev også mødt af en stor mængde drenge og kvinder, som havde været på lejr tidligere. De blev også mødt af en stor mængde drenge og kvinder, som havde været på lejr tidligere.

Fra piltelejr 1964

Tusindvis af børn og unge har gennem årene fået oplevelser for livet på denne lejr. F.eks. var et af de obligatoriske punkter på en sommerlejr, et natløb og af en eller anden grund er kysten ved Lyngså et meget populært sted for smuglere at gå i land med deres smuglergods. Det troede drengene på sommerlejren i hvert fald, og når en uniformeret politibetjent dukkede op og bad hele lejren hjælpe med indfangning af smuglere og eftersøgning af smuglergods, gik en heftig jagt i gang over klitterne med lommelygter og snigpatruljer. Det lykkedes altid at fange smuglerne og det var jo som regel at par af de unge førere, der var klædt passende ud. En idrætsdag var også et tilbagevendende punkt med atletik og boldspil – og ”Olympiader”

Rudolf Bruhn gav på den tid en kæmpe inspiration til sommerlejren med sin bog med historier til lejrbalet.

Her i starten af 60'erne kan der læses i protokollen for Sydvendssyssel Distrikt at man arbejder med oprettelsen af en Ungdomsskole (efterskole) i Østvendssyssel, og flere lokaliteter er i spil.

I 1962 står en nybygget skole klar i Dronninglund til det første elevhold. Disse tanker fødes altså også i Østvendssyssel, og her er det både FDF, KFUM/K, og IM der er med til initiativet. Efterfølgende holder FDF mange kredsledermøder og lederkurser, nytårsfester etc. på Østvendssyssel Ungdomsskole. Skolen bliver et samlingssted for ledere i distriktet, og er det stadig i dag.

Der skal til stadighed skaffes penge for at drive lejren og udbygge den. Derfor afholdes hvert år store Klitfester over en hel weekend, hvor der på Klittens område laves boder som Skydetelt, lykkehjul, dåsekast etc. Der blev også holdt taler og spillet musik af messingblæsere og tamburkorps. Der blev solgt kaffe og kage og mad.

Festerne tiltrak rigtig mange mennesker fra Østvendssyssel og hvert år gav de et pænt overskud. En anden effekt af Klitfesterne var, at de var med til at styrke samarbejdet og sammenholdet i distriktet, for rigtig mange mennesker var engageret i afviklingen af arrangementet. Klitfesterne eksisterede fra 1954 til 1970

Historier fra Klitten.

Stemningsbilleder fra Klitfesterne

Historier fra Klitten.

I 1966 erhverver FDF en Flyttekirke fra København. Den er også fra krigens tid, men i god stand. Så der laves nye byggeplaner med at sætte flyttekirken på som en fløj, samt bygge en ny tantefløj i den modsatte side. Dette står klar til påske 1967. Samtidig bygges en række læskure til brug for Klitfesterne, så man ikke skal rejse boderne hver gang; men har noget med fast tag. Til disse ting opdages et lån på 40.000 kr i Dronninglund Diskontobank.

Da Klitfesterne sluttede i 1970 blev boderne lukket og brugt til depoter og undervisningslokaler, når der var lederkurser på Klitten.

Fra lejrens start til op i 70'erne blev der afholdt rigtig mange dejlige pilte- og væbnersommerlejre på Klitten. De fortsatte også senere; men efterhånden blev en del af kredsene i distriktet så store, at de gik over til selv at holde sommerlejr for hele kredsen, men stadig på Klitten eller Hvide klit.

Her et typisk sommerlejrfoto fra piltelejren 1965

Væbnerne var "store" så de kunne sove i telt og bygge med rafter.

I 1969 opfindes en ny type lejr: "ferie med indhold". Det er en familielejr, hvor familier inviteres til en uge i telt, campingvogn eller på værelse på Klitten i sommerferien. Tanken er at kombinere ferie ved strand og sol med opbyggende foredrag og samvær med gode kammerater, som Tage Sanden siger. Det er ham der tager initiativet til dette sammen med Østvendssyssel Højskolekreds, FDF og KFUM-K i Østvendssyssel.

"Ferie med indhold" fungerer på bedste vis endnu, og i 2018 blev den 50. lejr afholdt

V.T.
Lørdag 12. Juli 1969

Sommerlejren "Klitten", der har plads til 140 spændende møder, 30 km. fælles kajakplads.

Ny slags ferie „med indhold“

- ★ For FDF-sommerlejren «Klitten» ved Lyngsø strand holdes i år en kombineret ungdoms- og campinglejr

For FDF-sommerlejren «Klitten» ved Lyngsø strand gøres der i år et forsøg på at gøre det hele lidt anderledes ved at kombinere «Ferie med indhold».

—Sådan er sommerlejren kaldt. «Ferie med indhold», vil det sig til den enkelte, hvilken «indhold» der kommer til at være, sig selv. Vi har stillet nogle muligheder til rådighed.

Stemningsbilleder fra "Ferie med indhold" forskellige lejre. -

Historier fra Klitten.

Af distrikts-protokollen fremgår det i 1977 at distriktet efterlyser ledere der har lyst at deltage på "Ferie med indhold" for at hjælpe med børnearbejdet. En måde at vise børnene hvad FDF er og måske give dem blod på tanden til at starte i FDF, hvis de ikke allerede er medlem. I dette år giver lejren et overskud på 6000kr, der foræres til Klitten. Det er for øvrigt en tradition at der midt på ugen altid afholdes et stort "mulighedernes marked" og skal skaffe penge til et projekt, ofte et missionsprojekt ude i verden.

Tage Sanden (tv) og Jens Sørensen ser glade ud over en vellykket klitfest.

I disse år er det Tage Sanden der er inspektør/udlejer på Klitten og han holder styr på udlejning og alle de praktiske ting. Han tilbringer somrene i sit sommerhus "Hyggebo" der ligger lige syd for Klitten. Vi kan ikke sige "Klitten" uden at nævne Tage. Tage var også lejrledelse på de årlige pilte- og væbnerlejre der blev afholdt på Klitten –ofte sammen med Jens Sørensen, Hals og Samuel Bajsgaard fra Taars. Deres koner deltog selvfølgelig også som tanter i køkkenet. (Se foto på foregående side)

Klittens Køkken og sovesalen med køjer i 3 etager.

Sådan så Klitten's facade ud i 1963, og den ændrede sig faktisk ikke helt frem til i dag (2019)

I 1970 kræves der en matrikulering af de sommerhusgrunde der siden 50'erne er udlejet på Klittens område for at skaffe en fast årlig indtægt. Derfor beslutter man at sælge sommerhusgrunde til de aktuelle lejere. En sommerhusgrund på 1000 m² sælges for 13.000kr og 10% rabat ved kontant betaling. Salget går over al forventning, og pludselig står Klitten med en pæn stor kapital – ca. 500.000kr og det får kreativiteten i gang. I 1974 er der tanker om en større udvidelse af Klitten. Men I

1975 er tanken blevet en anden – Man vil bygge en helt ny lejr i det modsatte hjørne af grunden, og det er starten på "Hvide Klit".

I 1976 indvies Hvide Klit. Den 9. maj 1977 afholdes der kredsledermøde på Hvide Klit, og her besluttet det at ændre ejerforholdene så ansvaret for lejrenes drift overgår til et "Ejerlaug", i stedet for at det er kredsledermødet i Sydvestsyssel Distrikt der er det styrende organ. Vedtægterne godkendes i 1977.

*Tage Sanden viser
hvor den nye lejr skal
placeres*

*Rejsegilde og nederst indvielse af
den nye lejr: "Hvide Klit".
Biskop Christiansen holdt talen og
på forreste række sidder Tage,
H.M.Hansen, forstander på
Østvendsyssel Ungdomsskole og
Fru Christiansen.*

Der er ikke nævnt så mange personer i denne beskrivelse; men det er ikke til at komme uden om Tage og Elna Sanden. Tage var med fra starten og så bl.a. den gode idé med at udvikle området her ved østkysten til ferieområde, både for FDF og mange sommerhuse, som i dag holder meget af deres plet ved østkysten.

Aage Holm var hovedmanden i starten; men han rejste fra landsdelen og derefter overtog Tage Sanden ledelsen af lejren. Tages kone, Elna, var altid med på sidelinjen og sørgede for kaffe mm til møderne, var tante på distriktets lejre og helt uundværlig for Tage.

*Tage med
planerne
for Hvide
Klit-
byggeriet.*

Tage, der var formand for Klittens bestyrelse, skrev således i 1989 om lejrenes fremtidige ledelse:

Klitten" og "Hvide Klit"'s formål og idegrundlag er at skabe gode arbejdsrammer for det kristne børne – ungdoms- og voksenarbejde. Derfor skal det være bestyrelsens fornemmeste opgave at sørge for at nedennævnte punkter overholdes:

1. Lejrene skal altid være velholdte, rene og nutidige.
2. Lejrbetalingen skal altid følge med udviklingen.
3. Lejrenes økonomi skal altid være i orden.
4. Behandles medarbejdere og lejere godt og reelt, så vil der altid være mange lejere til "Klitten" og "Hvide Klit"

Historier fra Klitten.

Tage var formand for lejrene i 40 år – fra 1954 til 1994 og fulgte hele tiden med i hvad der skete, hvilke lejrer der var og hvornår noget skulle vedligeholdes og ombygges. I ca 1972 bad Tage om at få ansat en Opsynsmand/Lejrinspektør og det blev Flemming Sanden, der herefter stod for udlejning og vedligeholdelse indtil 2013, hvor han fyldte 60 år. Tage blev efterfulgt af Torben Sanden som formand for bestyrelsen, og det var han indtil 2012, da han blev afløst af Jens Højer. Efter Flemming Sanden, blev strukturen noget ændret for udlejningen af lejrene og Mette Hardam blev ansat som udlejer.

De kredse i Sydvestsyssel, der i dag er medejere af "Lejrcenter Klitten" er: Agersted, Brønderslev, Dronninglund, Hals, Hjallerup, Pandrup, Taars, Vester-Hassing, Øster-Hassing og Åby-Vedsted,

I 2015 fik bestyrelsen en henvendelse fra bestyrelsen på Dokkedallejren ved Egenes, og den endte med at "Lejrcenter Klitten", som det nu hedder, overtog alle forpligtelser med Dokkedallejren. Den blev således indlemmet i "Lejrcenter Klitten", så udlejningen nu består af 3 lejre.

Iskrivende stund har bestyrelsen for Lejrcenter Klitten, kastet sig ud i at få ændret lokalplanerne for området, så det er muligt at bygge en hel ny "Klitten", fordi det er meget svært at leve op til nutidens standarder med den gamle sammenstykkede baraklejrbygning. Så hvad fremtiden vil bringe er det næste kapitel i denne "bog".

Fra Klittens dagbog - 1953

Kilden til denne historie om “Klitten” er primært kommet fra gennemlæsning af distriktets gamle protokoller og fra “Gæstebogen” der altid har ligget på Klitten (I hvert fald før år 2000) - Men jeg har også talt med nogle af “de gamle” der var med fra starten.

I distriktsprotokoller står der løvrigt mange interessante ting om alle kredsene i i sydvendsyssel Netværk - hvis nogen en gang skal til at opstøve deres egen historie.

*Her på de sidste sider kommer nogle billeder, jeg har samlet, men ikke fået plads til inde imellem teksterne.
Hilsen Per Johansen, Dronninglund januar 2019.*

*Flaget hejses med maner på pilelejren 1965.
Bemærk alle står "ret".*

Jens Sørensen, Tage Sanden, Jens Hansen, Flaunskjold og Poul Johansen, Hallund

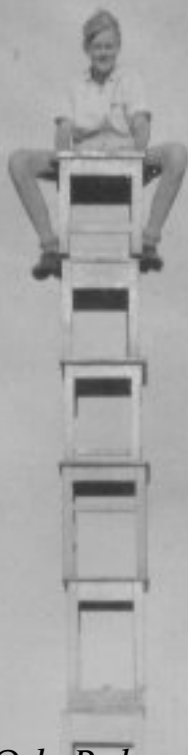
Klasselokale på KLitten

Her har skolegangen været i
 ig den unge maler ved 1902.

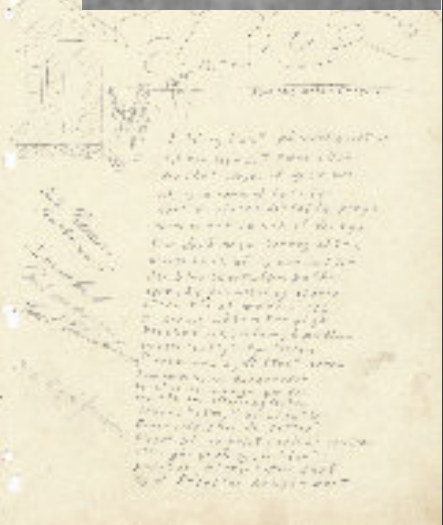
Inde for mig
 20. juli

22. januar

Orla Pedersen,
 Dronninglund

1949

LEJRCENTER KLITTEN

WWW.LEJRCENTERKLITTEN.DK

FDF

